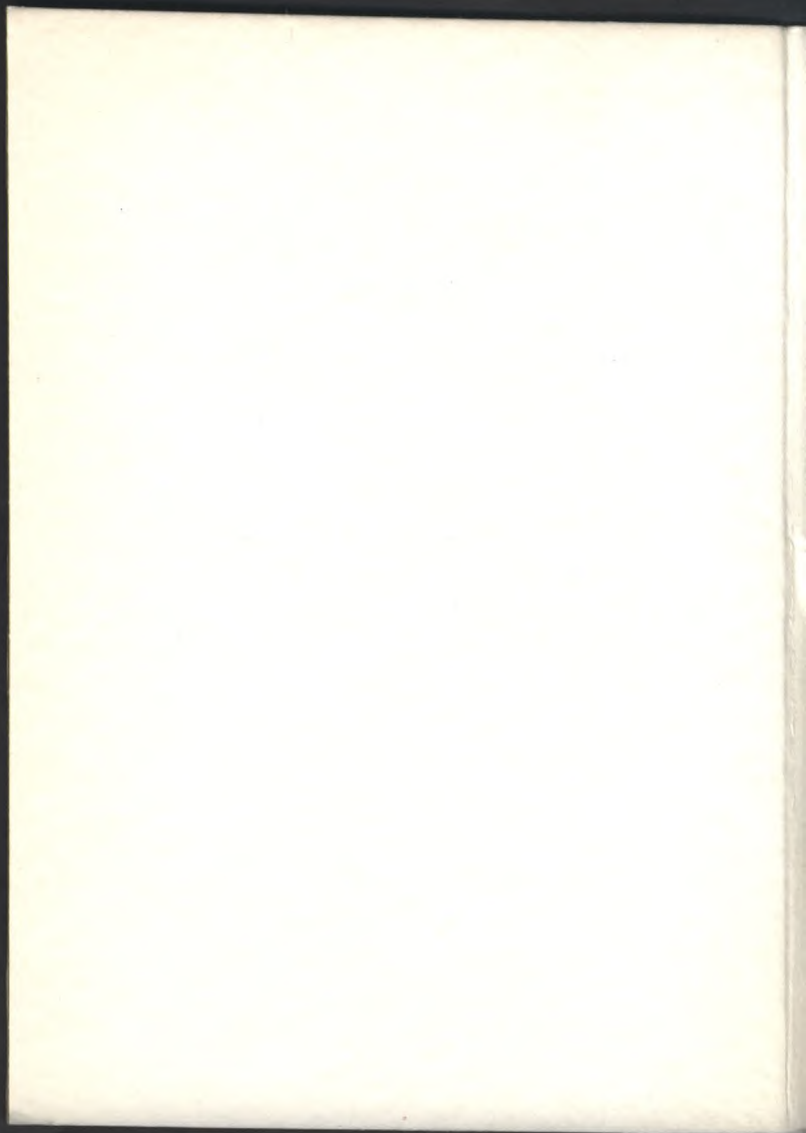

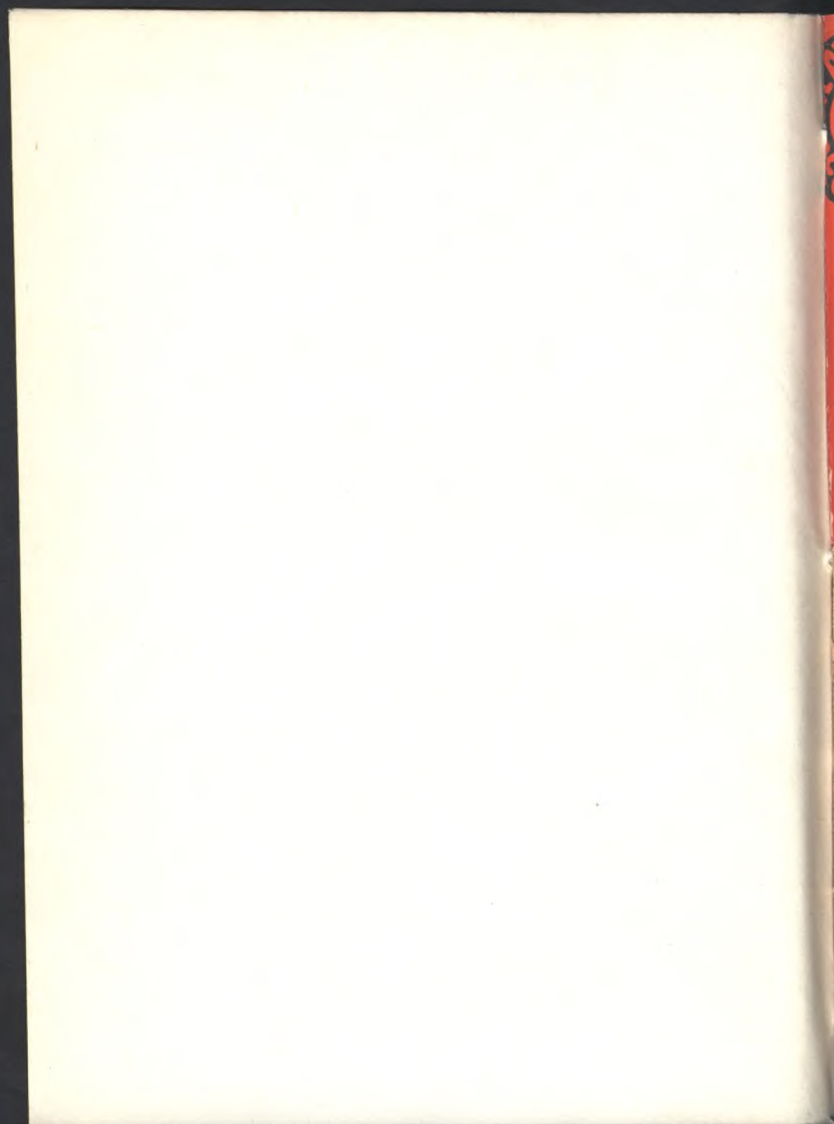
11244

95.

ARGVÁROSI
10
FILLÉR
GENYEK

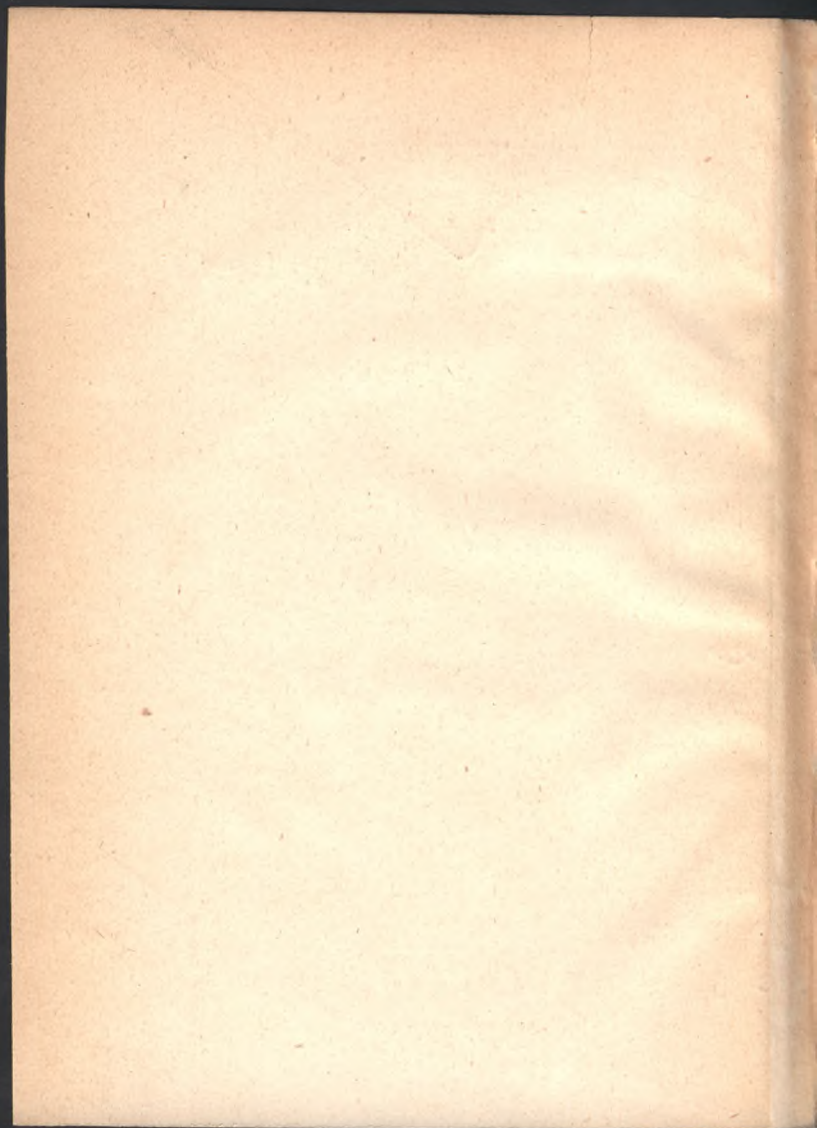
KEZEKET FEL!

11.244

95

GOSZTONYI ÁDÁM
regénye

95

KEZEKET FEL!

REGÉNY

IRTA

GOSZTONYI ÁDÁM

842 Hs

A VILÁGVÁROSI REGÉNYEK KIADÓVÁLLALATA

bc

VILÁGVÁROSI REGÉNYEK

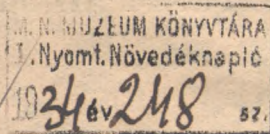

Copyright 1933 by Világvárosi Regények.

Minden jogot fenntartunk,
tehát a fordítás és a filmesítés jogát is.

A címlapot Faragó András készítette,

Foto: Metro

11.244 195

Megjelenik minden hétfőn.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Vilmos császár-ut 34. Tel. 229—31.

A szerkesztésért és a kiadásért felelős:
dr. id. Kovács Dénes.

Előfizetési ár: egy évre 4.80 P, félévre 2.40 P.

Kéziratot csak a bélyeg melléklése esetén
küldünk vissza.

Hungária Nyomda R. T., Budapest.

I.

Ennek a történetnek a főhőse nem ujságíró, mégis Jack Donovannal kell kezdenünk, aki zavartan állt szerkesztője előtt.

— Az a baj magával fiatalember — mondta az Evening News szerkesztője Donovannak —, hogy mindent túl színesen akar megírni. A leg-egyszerűbb rablás, a legközönségesebb gyilkosság mögött bonyolult történeteket szimatol és romantikus regénytémákat keres, ahelyett, hogy egyszerűen ragaszkodnék a tényekhez... Itt van például ez a bronxi eset... Elraboltak 12.000 dollárt... Irja meg ezt, de az Isten szerelméért, ne csináljon novellát belőle...

Donovan hallgatott. Warren, a City Editor ugyanis nem volt az az ember, akivel vitázni lehetett volna. Türelmetlen zsarnoksággal uralkodott a riporterek fölött és ítélete ellen nem volt apelláta. Alacsony, cinikus, mogorva kis ember volt Warren, akitől reszkettek az egész épületben. Pedig az Evening News épülete nem volt valami kis ház...

Huszonnyolc emelet magasra szökött fel a

News újságpalotája a 42-ik utcában, Newyork keleti oldalán, az East River mellett, amelyen lomha uszályhajók és fürge motorosok siklottak egymás mellett a három városrészt összekötő Hell Gate híd felé.

Kívülről nem volt semmi dísz az Evening News palotáján, egyszerű négyszög volt, mint egy élére állított, roppant nagy téglaiszonyú sok ablakkal.

A kapubejárat azonban fekete-fehér tónusú boltíves előcsarnokba vezetett, amelynek közepén a padló márványába ágyazva, a világ legszebb földgömbje díszelgett. Ezt a földgömböt egy mérnöki zsenialitással konstruált műszer forgatta, pontosan abban a tempóban, ahogy a föld forog a nap körül.

A díszes kapu alatt lévő csarnok az óriási, szimbólikus földgömbbel azonban csak a közönség kedvéért épült, a News személyzete nem használta, hanem ehelyett a keskeny oldalkapun mentek be a másik utcáról az épületbe. Az oldal kapu felől menve az épületbe, minden egyszerűnek látszott és ridegnek, mintha az ember egy gyárépületbe tévedt volna. Itt minden csak a célravezőséget, a munkát és a gyorsaságot szolgálta. A tizedik emeletig az összes emeletet a nyomtató és a kiadóhivatal foglalta el, aztán az emeleten következett a szerkesztőség, a többi helyiségekben pedig az újsághoz tartozó többi vállalat irodái voltak elhelyezve.

A liftek száguldó gyorsasággal és nesztelenül

síklottak fel és alá, mialatt a házi telefonok szövetséges hálózata vitte és hozta az üzeneteket, mint ahogy az emberi testben állandóan és szüntelenül folyik a vérkeringés. Az egésznek a tempóját lázas gyorsaság diktálta. Az emberek nem is teljes nevükön, hanem csak betűszerint szólították egymást, mert ezzel is megrövidítették az érintkezést.

— Hallo J. D.! Miss B. jöjjön a 14-esbe!

Mindent lerövidítettek, ahogy az egész életet besűrítték napi hírekbe és emberi sorsok tragédiáit, egész életüket tizenöt sorban intéztek ell. Ennek a gyorsaságnak és tempónak a diadala volt aztán, hogy mikor a walesi herceg Amerikába látogatott és megnézte az Evening News palotáját, végigkalauzolták a helyiségeken és amikor távozott, a kapuban udvariasan odanyújtották neki az Evening News legfrissebb példányát, melyben töviről hegyre le volt írva látogatásának minden mozzanata...

... Warren szerkesztő odafordult Donovanhoz.

— Mi az? Még mindig itt van? Azt hittem, hogy már kész azzal a riporttal! Be akarom tenni a háromcsillagos kiadásba!

Az Evening News ugyanis óránként mindig újabb kiadásban jelent meg, amit a lapon csillagokkal jelöltek meg.

— Rögtön meglesz! — felelte Donovan engedelmesen de a hangjában némi keserűség rezgött.

Donovan ugyanis fiatal riporter volt, aki nemrég került fel vidékről New Yorkba. Pennsylvania egyik városkájából jött, Pottsvilleből, ahol a Gazettenél dolgozott. A városkában nagy tiszteletnek övendett s azt tartották róla, hogy nemcsak jó ujságíró, hanem elsőrendű író is, akiből valaha még híres ember lesz! Nem közölte le a Pictorial Rewiew egy elbeszélését? Nem nyerte meg a Colliers kis-regény pályázatát? Mindez nagy tekintélyt biztosított Donovannak! Pottsvilleben s a Gazette szerkesztősége búcsúvacsorát rendezett a tiszteletére, mielőtt New Yorkba utazott, hogy szerencsét próbáljon!

Be is került egy hónapon belül az Evening Newshez riporternek. Itt azonban szomorú szívvel kellett tapasztalnia, hogy nem írhatja azt, amit akar. Hiába iparkodott, hiába igyekezett nemcsak száraz tényeket sűrűsíteni a riportjaiba, hanem az események rugóit, az emberi lélek fotografiáit is feltárni, a rideg szerkesztő ollója és minden terjengőset megrövidítő kék ceruzája keresztül húzták a reményeit.

— Még mindig itt áll — mordult rá újra Warren szerkesztő Jackre —, ha lekésik a riporttal, akkor máris veheti a kalapját és mehet vissza vidékre, Pottsvillebe... Na, azért ne vágion olyan ijedt arcot... Hívja be Miss B.-t és diktálja le neki azt a nyavalyás tizenöt sort...

Donovan bement a szobájába és csöngetett. Miss B. bejött.

Fiatál, vöröses-haju lány volt, olyan kék sze-

mekkel, ami az ír partvidéket mosó tenger hullámaira emlékeztetett. Leült az írógéphez és kék szemeit szótlanul, de rajongással függesztette a fiatal riporterre. Miss B. ugyanis nagy tehetségnek tartotta a nyugtalan, fiatal riportert. Talán azért volt ez, mert a gépirólány volt az egyetlen a szerkesztőn kívül, aki teljes egészében ismerte Donovan írásait. A lapban ugyanis a riportoknak csak igen kis hányada jelent meg, miután Warren következetesen lerövidítette tartalmukat.

— Diktálni fogok — mondta Donovan a lánynak.

Miss B. papírt tett a gépbe.

— Mehet — mondta csendesén, — mit akar diktálni Mr. Donovan?

— Egy szürke riportot — mondta Jack, — tizenöt sor az egész...

De nem kezdte diktálni, hanem izgatottan tett fel és alá pár lépést a kis szobában.

— Tizenöt sorban kell megírni — morogta félhangosan, inkább csak magának, — mikor egy egész regényre való anyagom van! Az emberben megölik az ambíciót!

— Nekem nagyon tetszett, amit a multkor írt Mr. Donovan — szólalt meg a lány csendesén.

— Igazán? Melyik?

— Az a cikk, amit arról a macskáról írt, amelyik a villanypóznát kerítésnek nézte és felmászott rá.

— Ja, igen! Persze, a civilizáció — a villany-

Áram — megölte! Szép, meleg írás volt. Kár, hogy az öreg háromnegyed részét kihúztal! Így persze, humorosan hatott, ahelyett, hogy kijött volna belőle a poén, amit én láttam meg benne: az, hogy a nagyváros tele van apró tragédiákkal, amik a maguk kis világában épp olyan drámaiak, mint a legszenzációsabb bűnügyek! Most is a kezemben van egy gyönyörű dolog és az öreg azt akarja, hogy tizenöt sort csináljak belőle! Maga mit csinálna, Betty?

Miss B. nem felelt az első pillanatban. Aztán melegen azt mondta:

— Mért nevez Bettynek? Már el is felejtettem, hogy annak hívnak, mert itt csak Miss B. a nevem.

— Nem akarja, hogy Bettynek hívjam?

— De igen. Csak meglepett az első pillanatban. Különben jól esik...

— Na lássa Betty! És ez jogot ad magának arra, hogy engem is Jacknek hívjon! Rendben van?

Bettynek még melegebben csillog a szeme.

— Rendben van, Jack!

— Mi az ördögöt írjak ebbe a tizenöt sorba? Mondja, Betty, maga mit csinálna a helyemben?

— Megírnám úgy, ahogy én látom jónak!

— Igaza van! Ha kihúzza az öreg, hát húzza ki! A Bronxban elraboltak a Red Seal Linoleum társaságtól 12.000 dolárt...

— Irjam?

— Dehogy! A pokolba ezzel a szokványos kezdéssel. Ez a riport tulajdonképpen nem itt kezdődik, hanem húsz évvel ezelőtt, mikor Gusztáv Ernst másodmagával megérkezett Amerika partjaira. Illetve nem is másodmagával érkezett meg, mert az oldalán levő fakóhajú asszonyka ekkor már ott hordozta szíve alatt élete folytatását, a bébit...

Betty fürge keze alatt már szorgalmasan kopog az írógép, miközben halkán szótagolja, amit ír:

... szíve alatt... a bébit...

II.

Ernst Gusztáv az első év nyomorgó próbálkozásai után állást kapott Bronxban, a Red Seal linoleum gyárban. Az East Sideon vettek lakást, amely szűk volt egy kicsit, úgy, hogy nemcsak a szekrények voltak a falban, de az ágy is a falból ugrott ki, ha az egyik ajtót elfordították. Az első emeleten volt a lakás s így az ablakok éppen a magasvasút vágányaira nyíltak, amelyen időnként zúgva rohant el az Elevated hosszú kocsisora. Ilyenkor abba kellett hagyni a társalgást, mert a vad zörgés és lárma minden egyéb hangot elnyomott.

De mindez nem esett a boldogság rovására, mert ilyen helyen is élhetnek boldog emberek. A baj ott történt, hogy a fakóhajú asszonyka — Ernstné — egy napon megbotlott a lépcsőn és mikor a lépcső alján a szomszédok felsegítették, vér jött ki a száján. Valami baj történt vele belülről. A tüdeje amúgyis gyenge volt s ez a belső vérzés veszedelmesnek látszott.

Az orvos nem is nézett valami bizakodóan rá a vizsgálat után.

— Kórházba kell szállítani? — kérdezte Gusztáv ijedten.

— Nem — mondta az orvos flegmatikusan, amiből sok mindenfélét lehetett érteni. Azt is, hogy nem olyan veszedelmes a dolog, azt is,

hogy nem érdemes, mert jobb, ha otthon hunyja le örökre a szemét.

— Holnap újra eljövök — mondta az orvos, miközben átvette Gusztávtól a vizitért járó öt dollár honorariumot és kezében a táskájával kiment az ajtón...

Gusztáv másnap nyugtalanul ment az irodába. Sajnálta, hogy nem lehet a felesége mellett, de csak nemrég kapta meg az állását s így nem kockáztathatja azzal, hogy máris elmaradozik. Szerencsére ott vannak a szomszédok, akik benéznek a beteg asszonyhoz.

Ott van például a mellettiük levő lakásban az ír asszony, MacGannisné, a másik oldalon lévő lakásban pedig a kövér Lipschitzné, akik benéznek a beteghez.

Most is ott vannak mellette, az ágy lábánál állnak és halkán beszélgetnek, mialatt Ernstné csukott szemekkel fekszik az ágyban. A kis Évi, a másféléves csöppség egy rongybabával játszik a szoba sarkában. Szőke haja van, épp olyan szőke, mint amilyenre a rongybaba haja van festve. Beszélgetnek egymással, hogy mit, azt nem lehet érteni, de úgylátszik, hogy a rongybaba megérti, amit Évi mond neki, mert engedelmesen viselkedik...

Megint jön az orvos.

Leteszi a táskáját és megvizsgálja Ernstnét. Vízet, törülközőt kér.

MacGannisné kisiet a konyhába és behoz egy lavór vizet.

Az orvos megmossa a kezét, aztán azt mondja:
— Szeretnék beszélni a beteg legközelebbi hozzátartozójával. Hol a férj?

— A hivatalban — mondja Lipschitzné — nemsokára hazajön. Már itthon kellene lennie. Hacsak nem ment be a sarki vendéglőbe...

— Ugyan — veti ellene MacGannisné — Ernst nem iszik. Legfeljebb két pohár sört. Bár az én Patrickom is csak annyit inna... Most bizonyára be se ment a vendéglőbe, hanem siet haza, mert tudja, hogy a felesége beteg...

— Nem lehetne telefonálni neki? — kérdi az orvos.

Ernstné, ki eddig halványan, lecsukott szemekkel feküdt, most felnyitja a szemét.

— Nem kell megijeszteni Gusztávot, — mondja halkán —, nemsokára úgyis itthon lesz...

Ügylátszik, a fakóhajú asszony jobban ismeri a férjét, mert Gusztáv e pillanathan valóban megérkezik. Odalép a feleségéhez, aki int, hogy üljön le melléje, beszélni akar vele.

— Ne beszélj, fiam — mondja Gusztáv — nem szabad fárasztanod magad...

— Szabad — mondja az orvos egy furcsa gesztussal, ami sokat kifejez — mindent meg lehet engedni a betegnek...

— Kérem doktor úr — kezdi Gusztáv — mondja meg őszintén...

Az orvos félrevonja Gusztávot és elkéri tőle az újabb vizitért járó honoráriumot. Aztán át-

adja neki egy temetkezési vállalkozó üzleti kártyáját.

— Amennyiben szükség lenne rá... ne forduljon máshová, csak ide... másodosztályút kaphat annyiért, amennyiért máshol csak harmadosztályút... hivatkozzék csak rám... — mondja Gusztávnak suttogva, jóakaratóan, mint aki segíteni akar a szegény ember baján, holott nyilvánvaló, hogy percentet kap a temetkezési vállalkozótól.

Gusztáv gépiesen teszi zsebébe az orvos céduláját, de azt se tudja, mit csinál. Nem is látja, amikor az orvos elmegy s utána kimennek a szomszédok is. Leül a felesége ágya mellé, aki nagy érdeklődéssel a párnája alá nyúl, ahonnan valami erszényfélét húz ki.

— Kétszáz dollár — leheli — két évig gyűjtöttem... Évikének... ha felnő...

Gusztáv átveszi a pénzt és nem tud mit felelni. A beteg álmodozva folytatja.

— Még húsz évig kellene élnem... kétezret akartam gyűjteni... ígérd meg Gusztáv...

— Megígérem — bólint Gusztáv — Évike kétezer dollárt fog kapni, mikor férjhez megy. Ha a számtól kell is elvonni, összegyűjtöm. De ne izgasd most már magad. Hiszen meg fogod látni magad is... nemsokára jobban leszel...

— Igen, nemsokára jobban leszek — mondja Ernstné fáradt mosollyal — hozzád csak ide Évikét...

Gusztáv odamegy a sarokba, felemeli és az ágyhoz viszi Évikét, aki egy percre sem engedi ki a rongybabát a kezéből. A beteg megsimogatja a kislány szőszke haját. Aztán hátrahanyatlik és lehunyja a szemét...

Gusztáv leteszi Évit a földre és lefogja a fakó hajú asszony szemeit...

Évi nem tudja, mi történik. Őt csak a baba érdekli. Az ágy előtt ül a földön, altatja a babát és dúdolni kezd neki. Az apja rászól:

— Csitt... Maradj csendben Évi... a mama alszik...

Évi elhallgat.

Gusztáv pedig leül az ágy melletti székre és hangtalanul bámul maga elé. Aztán rázni kezdi a testét a sírás, majd hangos zokogással bugygyan ki belőle a fájdalom.

Évi — a földön ülve — meghúzza az apja nadrágját és feddőleg néz fel rá.

— Csitt — mondja selypítve, — a baba alszik...

III.

Donovan megállt a diktálásban.

— Várjon, Betty — mondta tétovázva — félek, hogy túlságosan szentimentális lettem.

— Dehogy — felelte Betty és a zsebkendőjével megtörölte az orrát, majd később lopva a szemét is — nagyon érdekes és megható... csak folytassa...

Jack Donovan reménykedve lélezett fel.

— Ügylátom, hogy a nő-olvasóinknak tetszeni fog. Mennyi van már?

— Négy oldal.

— Jó Isten! És az öreg tizenöt sort mondott! Nem baj, legfeljebb kidobja a háromnegyed részét... Esetleg engem dob ki... Én akkor mehetek vissza Pottsvillebe, a Gazettehez...

— Nagy kár lenne.

— Sajnálná, Betty?

Miss B. lenézett az írógépre, úgy mondta, egész halkán.

— Nagyon sajnálnám, Jack...

— Betty!

A fiú lehajolt a lányhoz és rátapasztotta a száját az ajkára. Betty ajka tiltakozva vonaglott az első pillanatban, de aztán lágyan visszaadta a csókot.

— Betty... drága... az első perctől kezdve szerettem magát...

— En is, Jack...

— Elmegyünk este együtt egy színházba. Akarja megnézni a Ziegfeld-revűt? Telefonálok jegyekért...

— Nem, Jack. Előbb meg kell írni a riportot. Ennek be kell kerülni a három csillagos kiadásba...

— Igaza van Betty! Mi újságírók vagyunk és az újság előbbre való a magánügyeinknél. Köszönöm, hogy figyelmeztetett erre. Irja csak:

— Ugorjunk át tizennyolc évet. A kétszáz dollár elment a temetésre...

Betty fúrge újjai alatt ismét csattogni kezdett az írógép...

IV.

...A kétszáz dollár elment a temetésre és nem is gyűlt többet össze.

Arra a csodára ugyanis csak a fakóhajú aszszony volt képes, hogy Ernst Gusztáv csekély könyvelői fizetéséből ilyen hallatlanul nagy összeget gyűjtsön össze.

Pedig nem lehet azt mondani, hogy Gusztáv nem gondolt az ígéretére. Gondolt rá sokszor és elhatározta, hogy ezentúl takarékoskodni fog. A szájától fogja elvonni a pénzt, de megtartja ígéretét és ha Évi felnő, meg fogja neki adni nemcsak az anyai örökséget, a kétszáz dollárt, hanem összegyűjti hozzá a megígért ezernyolcszázat is.

Valóban a szájától vonta el, úgy kezdett spórolni. Mikor a temetést követő héten bement a sarki sör-szalomba, a szokásos két pohár sör helyet csak egy pohár sört ivott meg. Fájdalmas önmegtagadás volt ez, de Gusztáv nem tört meg a lemondás súlya alatt. Megszokta, hogy csak egy pohár sört igyék.

A sors azonban ellene határozott. Egy napon váratlanul behozták a prohibíciót és az italtilalom keresztülhúzta Gusztáv számításait.

Nem mintha a sarki sör-szalom bezárt volna, ami egész lehetetlenné tette volna Gusztáv spórolási tervét, hanem az történt, hogy a sör ára

Telment s ezentúl egy pohár sörért annyit kellett fizetnie, mint azelőtt háromért.

Igy tehát hiába volt Gusztáv lemondása, nem takarított meg semmit.

Ahhoz viszont, hogy mindennapi egy pohárról is lemondjon, már nem volt ereje. Ez az egy pohár sör tartotta benne a reményt, hogy mégis sikerül majd neki a kétezer dollárt összeszedni, mire Évike felnő. Ez a pohár sör megnyugtatta a kedélyét, rózsaszín megvilágításba helyezte élete problémáját és elvonta gondolatait a kétezer dolláros terv gyakorlati megoldásáról.

De Ernst Gusztáv lelkismerete megnyugtatósára egyebet is tett. Mikor az első év lepergett és elérkezett az a nap, melyen a fakóhajú asszony utoljára hunyta le a szemét, Gusztáv magához vonta Évit, az ölébe ültette és végigfuttatta kezét az aranyszőke fejen. Belenézett az édes kék szemekbe, melyek oly titokzatosan fénylettek, mint a fakóhajú asszonyé valamikor és csendesen mondta:

— Évi... kislányom... hogy megnőttél... nemsokára egész nagy lány lesz belőled. Egy-szer majd csak azzal jössz haza apushoz, hogy ismersz egy csinos fiatalembert, akit nagyon, nagyon szeretsz...

Évi természetesen nem értette ezt a beszédet. De Gusztáv megismételte a következő évben is, minden évben, mikor az a bizonyos évforduló elérkezett. És mikor Évi tizenkét éves lett, már körülbelül kívülről tudta.

Évi komoly lányka volt, aki már rendben tartotta az egész házat, sőt gondot viselt apa ingeire is, de ilyenkor mégis elkacagta magát, mintha csiklandoznák.

Hogyne nevetett volna ilyen fura beszédre, hogy ő valamikor egy csinos fiatalember kedvéért ott hagyja az apját, aki olyan gyámoltalan, hogy nélküle még tiszta ingei se lennének!

De Ernst Gusztáv komoly maradt. Szeretettel megsimogatta a hamvas kis lányarcot és gyengéden folytatta:

— Most nevelsz kislányom. De lesz idő, amikor nem fogsz nevetni, hanem egész komolyan fogsz erről beszélni apussal. Bizony, Évikém, gondolni kell a jövőre. Szerencsére van egy apuskád, aki gondol rá. Most, a mama halálának az évfordulóján, elárulhatom neked kislányom, hogy gondoskodom a jövődről. Mikor el-érkezik férjhezmenésed napja, kétezer dollárod lesz...

Évi most már nem nevetett, hanem átfonva Ernst Gusztáv nyakát, lázas kis arcát odarejtette az apja borostás álla alá és szinte dideregve mondta:

— Hogy beszélhetsz ilyesmiket, apus! Az a pénz mindig a tied lesz, mert én sose fogok férjhez menni. A fiúk mind olyan utálatosak... Csak arra valók, hogy megbúzzák az ember háját...

Gusztáv bölcsen bólintott.

— Az évek elszállnak kislányom és lesz idő, amikor másként fogsz gondolkozni. De az én elhatározásomat nem ingathatja meg semmi. Kétezer dollár hozományt fogsz kapni Évikém. Ezt ígéri neked apus a mama halálának évfordulóján és apus mindig megtartja, amit ígér...

Gusztáv zsebében e pillanatban az ígért öszszegnek egy ezredrésze sem lézengett. De a jóakarát megvolt benne és maga is élvezte szavainak ünnepélyes hatását.

A lelkiismerete olyan nyugodt lett tőle, mint egy tiszta hegyi tó tükre és a szíve megtelt örömmel.

Hiszen Évi még gyermek, hosszú idő telik el, amíg férjhezmenésre kerül a sor! És annyi esztendő alatt csak történik valami...

V.

De nem történt semmi, csak az, hogy Gusztáv minden évben — az emlékezetes napon — megújította ígéretét. Évi már kívülről tudta, amit ilyenkor az apjától hallott:

— Évikém, amikor férjhez mégy, kétezer dollárt fogsz kapni apustól... ez az édesanyád öröksége, amit rád hagyott...

Minél inkább teltek az évek és minél inkább közeledett az a nap, amelyen az ígéret beváltása esedékessé vált volna, annál határozottabban és buzgóbban ejtette ki apus a szavakat. Mintha csak saját magát akarta volna buzdítani...

Ezenkívül csak annyi történt az elmúlt évek alatt, hogy Gusztáv fejetejéről eltűnt a haj, a háta kissé görbébb lett, vékony kis bajusza megderesedett és vastagkeretű pápaszemet kezdett viselni, mert már nem látta jól a főkönyvben a rubrikákat.

A fizetése ugyan öt dollárral emelkedett két évvél ezelőtt, de még mindig igen szerény volt s ezzel szemben Évi iskoláztatása és ruházzkodása is költségesebbé vált...

Egyébként semmi sem változott. Még mindig ott laktak abban a lakásban, ahol az Elevated zúgva rohant el az ablak alatt. MacGannisné, az ír asszony elköltözött, mert a férje, Patrick MacGannis bejutott a rendőrséghez s így nemcsak

jó fizetést kapott, de a körzetében lévő speakeasy-ktől rendes járulékot is húzott, amiért elnézte, hogy whiskyt árusítanak s így rövidesen gazdag ember lett. MacGannisék tehát szebb környékre költöztek, Brooklynba mentek egy családi házba...

A kövér Lipschitzné azonban még mindig ott lakott és gyakran bejárt Gusztávhoz társalogni...

Aztán egy nap az is bekövetkezett, amire Gusztáv csak lidércnyomásos, különös éjszakákon mert rémülten gondolni. Meglátta, hogy Évit egy fiatalember kísérte haza. Évi ugyan nem hozta be a fiatalembert a lakásba és nem mutatta be az apjának, de az ajtó előtt soká társalogtak...

Gusztáv ezekben a napokban úgy viselkedett, mint aki beteg. Az igaz, hogy tényleg meg volt hűlve és ezért esténként forró vízben áztatta a lábát, de közben mintha még láza is lett volna, úgy, hogy egy szót sem értett abból, amit az előtte lévő esti ujságból olvasott.

Lipschitzné bejött érdeklődni.

— Hol van Évike?

— Sétál valahol — mondta bosszúsán Gusztáv.

A szava komoran hangzott, nem volt valami nagy kedve Lipschitznével beszélgetni.

— Talán bizony valami fiatalemberrel sétál? — kedélyeskedett a szomszédasszony.

De Gusztávnak a szívébe vágott ez a kedélyeskedés. Hiszen éppen ettől reszketett! Hogy Évi

egy fiatalemberrel sétál s általában úgy viselkedik, ahogy ilyen korban lévő szerelmes lányok szoktak. Egyszer majd csak behozza ide azt a fiatalembert, aki képes rá és megkéri a kezét!

Lipschitzné, úgy látszik, kitalálta a gondolatait.

— Ugyan már, ne legyen azért úgy elkésredvel! Hiszen minden lánynak ez a sors! Előbb, vagy utóbb férjhez megy...

— Igen — sóhajtott Gusztáv — de honnan adjak én hozományt Évinek?

— Hát nem ad nekil! Olyan nagy baj az? Hiszen más lány is férjhez megy hozomány nélkül! Évi fiatal és szép! Elveszik azt egy szál ingben is!

— Maga ezt nem érti Lipschitzné. Én megígértem Évinek, hogy kétezer dollárt fog kapni. Az anyja is hagyott rá pár száz dollárt, amit én elköltöttem. Én tartozom Évinek kétezer dollárral, ez az ő anyai öröksége. Nekem ezt meg kell adnom...

— Hát ha minden áron kétezer dollárt akar adni Évivel — vigasztalta Lipschitzné — próbálja a pénzt kölcsön megszerezni.

— Hiszen próbáltam már — nyögött fel Gusztáv — el is mentem egy szövetkezetbe, ahol megkérdezték, hogy mennyi a fizetésem, aztán azt mondták, hogy legfeljebb ötven dollárt folyósíthatnak. Megpróbáltam azt is, hogy kicsinyenként kérem kölcsön a pénzt az ismerősöktől. Erre az történt, hogy mindenki talált valami kifogást s a multkor már észrevettem, hogy nem ülnek le

a vendéglőben az ismerősök az asztalomhoz. Ugy látszik, rossz hírem támadt. Egyszer hallottam is, hogy valaki azt mondta a hátam mögött: „Ez az Ernst valami nagy bajban lehet... Mindenki től pénzt kér kölcsön...”

Gusztáv lehorgasztotta a fejét. De hirtelen vídám arcot csinált, mert nyílt az ajtó és Évi lépett be. Frissen, vidáman jött haza, odaszaladt az apjához és megcsókolta:

— Halló apuska...

Gusztáv összecsókolta a lányát és csak azután vette észre, hogy Évi nem egyedül jött, hanem egy vendéget is hozott magával. A vendég egy fiatalember volt, aki szerényen ott állt az ajtó mellett. Aztán előlépett és Évi bemutatta az apjának:

— Tom Brown. Építészeti rajzoló... Egy pikárisen ismerkedtünk meg...

— Nagyon örvendek — mondta Ernst-papa elcsukló hangon, mely egyáltalában nem árulta el nagy örömét. Nyájasan kezét nyujtott a fiatalembernek, de belül valami olyasfélét érzett, mint egy büszke francia főnemes, amikor előkelően a guillotine alá hajtotta a fejét.

— Gondoltam, ideje már, hogy bemutatkozzam — folytatta Tom Brown — többízben hazakísértem Évikét... remélem, nincs ellene kifogása Mr. Ernst...

— Dehogy van kifogásom — tolt fel szemébe a homlokára Mr. Ernst — a kislányom

barátai az én barátaim is... legyen szerencsém
máskor is. Kínáld meg Évi egy teával Mr.
Brownt...

— Köszönöm — felelte Tom Brown — de úgy
beszéltük meg Évivel, hogy ma este elmegyünk
a moziba...

— Igen apus — mondta Évi — ma este egye-
dül maradsz...

Kézen fogta a fiút és elmentek. Gusztáv sokáig
nézett utánuk, aztán szótlanul felkötötte ő is a
nyakkendőjét és vette a kalapját.

— Hová megy? — kérdezte Lipschitzné.

— Lemegyek a speakeasybe és megiszok egy
pohár sört.

— De hiszen ma már ivott egyet!

— Ma kettőt iszom — mondta fájdalmasan
Ernst Gusztáv — most már mindegy...

VI.

A sarki speakeasy felét egy hatalmas bár foglalta el. A bár fölött — a falon — Washington, Lincoln és Roosevelt arcképei díszelgtek az amerikai zászló színeivel bekeretezve, a bár mögött pedig fehér kötényben állt Joe, a bartender. Amilyen kövér volt, olyan ügyesen keverte az italokat. Vékony, fekete haja gondosan előre volt fésülve a homlokába...

A bár előtti magas székeken négy fiatalember ült. Nem volt valami túlságosan rokonszenves, vagy finom arcuk, de kifogástalanul voltak öltözve.

A bár előtt, a legszélső magas széken, egy ötödik férfi ült, akinek nagy briliánsstű csillogott rikító színű nyakkendőjében. Ez volt Jake, a kerületi gangstertársaság főnöke.

Jake arcán nem látszott semmi, ami elárulta volna a foglalkozását. Nem volt rajta sem karomlás, sem vágás, tisztán volt borotválva, úgy, hogy ha más környezetben találkozna vele az ember, még szimpátikusnak is lehetne az első percben találni. Az egyetlen, ami ellenszenvenssé tette megjelenését, az volt, hogy időnként óramű pontosságával szívott egyet a fogán.

Jake újabb high-ball-t rendelt a fiúknak. A high-ball vizes pohárba öntött whiskyből állt, amire félpohár ginger ale-t, azaz édes szódavizet öntöttek.

Mind az öten egyszerre itták ki.

Aztán Jake odafordult a bartenderhez és folytatta vele a diskurzust:

— Szóval, maga azt állítja róla, hogy meg van szorulva.

— Biztosan tudom. Mindenkitől pénzt próbál kölcsön szerezni...

— Jól van Joe. Mondja meg neki, hogy beszéljen velem...

Elhallgattak, mert egy idegen lépett a helyiségbe. Ez az idegen Ernst Gusztáv volt.

Jake leszállt a magas székről és intett a többieknek.

— Gyerünk fiúk a különterembe...

Jake bement a függönyös üvegfallal elzárt külön helyiségbe, ahol intím társaságok szoktak szórakozni. A négy fiatalember követte a vezért.

Gusztáv pedig szótlánul leült az asztalhoz. El volt merülve a gondolataiban és észre se vette, hogy mi történik körülötte.

— Egy pohár sört — mondta szórakozottan.

Joe, a bartender letette a sört Gusztáv elé, az asztalra és barátságosan vigyorgott.

— Ma már volt egyszer szerencsénk. Talán valami váratlan öröm...

— Dehogy — törölte le a habot Gusztáv a bajuszáról — éppen az ellenkezője. Az embernek annyi baja, annyi gondja van...

— Pénzgondok?

— Igen — mondta Gusztáv maga elé meredve,

majd, mintha egy ötlet villant volna át az agyán — nézze Joe, maga évek óta ismer engem... ha azt mondanám, hogy egy nagyobb összeget szeretnék kölcsön...

Joe, a bartender, nem várta meg a mondat végét. A haját simogatva szakította félbe.

— Sajnos, én most nagyon rosszul állok magam is! Tudja, Mr. Ernst, mibe kerül nekem a rendőrség?

— Nem — mondta Gusztáv csüggedten.

— Bár kettőnknek együtt lenne e pillanatban annyi pénzünk — folytatta Joe — amennyit ebben az évben a rendőrségnek fizettem... de egy jó tippet adok Mr. Ernst... Ismeri Jacket?

— Azt, aki az előbb itt ült?

— Igen.

— Ismerem látásból, de sose beszéltem vele. Rossz híre van a környéken.

— Arra nem kell semmit adni, amit az emberek beszélnek.

— Azt mondják, gangster...

— Ugyan kérem, — legyintett a bartender — Jake mindenfélével foglalkozik. A multkor a törvényszéken voltam valami tanusági ügyben és a saját fülemmel hallottam, mikor Jacketől megkérdezték a foglalkozását és azt mondta: „Vállalkozó“. Így is írták be hivatalosan a jegyzőkönyvbe. Nahát! Jake vállalkozó, ennyi az egész. Vagy mondjuk, hogy szerencsejátékos. Mit jelent az? A fontos, hogy jó szíve van. Ismeretleneken

is segít. Ha kijön a mellékteremből, csak forduljon bizalommal hozzá...

Ernst Gusztáv csüggedten rázta meg a fejét. Joe nem is bízta tovább, hanem bement a mellékterembe, ahonnan Jake társaságában jött vissza.

— Ismerik az urak egymást? Ez itt Jake... Mr. Ernst...

— Nagyon örvendek — motyogta Gusztáv.

Joe a bemutatkozás után hirtelen eltűnt mellőlük. Visszament a bár mögé, ahol megint dolgozott. A négy fiatalember ugyanis ismét helyet foglalt a magas székeken, ami azt jelentette, hogy négy újabb high-ballt kell tölteni nekik.

Jake és Gusztáv között vontatottan indult meg a társalgás az asztalnál. Gusztáv a rossz gazdasági helyzetet ecsetelte, amit Jake megértő hallgatással fogadott. Bólogatott. Gusztáv bátorságot merített ebből és végre is kinyögte:

— Mi ugyan csak most ismertük meg egymást és így nincs jogom magához fordulni... de Joe évek óta ismer engem... Ő adhat referenciákat rólam. Ha azt mondanám, hogy egy nagyobb összeget szeretnék kölcsön... jó kamatra...

Jake rávette a kezét Gusztáv vállára.

— Kamatot nem fogadok el... Maga rendes embernek látszik, öregem... — Gusztávnak megdobbant a szíve. Úgy látszik, hogy mégis csak van segítség a számára. Vannak még jó emberek a világon. Reménykedve várta, hogy Jake folytassa a beszédet.

— Szívesen segítenék magán — folytatta Jake — csak valami módot kell találni rá... Kölcsönt nem adhatok, mert a tőkém most máshol van elhelyezve.

Elhallgatott egy percre. Ernst Gusztávon ijedt csalódás rezgett végig. De érezte, hogy még nincs befejezve az ügy. Jakenak még valami mondani valója van a számára.

Valóban Jake szítt egyet a fogán, aztán nyugodtan, az üzleti módra tárgyaló ember hangján folytatta:

— Ha akarja, bevehetem magát egy üzletbe.

— Milyen üzletbe? — kérdezte minden gyanakodás nélkül, inkább csodálkozva Gusztáv. Jake most közelebb hajolt.

— Nézze, öregem, a Red Seal Linoleum Company hetenként 12 000 dollárt fizet ki a munkásainak. A szervezetemben levő gentlemanek már rég foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy ezt a készpénzt egyszer el lehetne kobozni. Magának természetesen nem volna semmi dolga az egészszel. A kivitelről és végrehajtásról a szervezetem gondoskodik. Magának nem kellene semmit sem csinálni, mindössze arról van szó, hogy pontos információkat kapjunk. Mikor fizetik ki a pénzt? Hol tartják az utolsó pillanatig kifizetés előtt, kik vannak az irodában és a többi... Soha senki nem fogja megtudni, hogy magának mi köze volt a dologhoz. Ezzel szemben az üzlet hasznának tíz percentje a magáé! Nos, mit szól hozzá? Gusztáv nem szólt semmit az első pillanatban.

Úgy meglepte ez az ajánlat, mintha valahonnan egy nehéz zsák esett volna a fejére. Elkábult tőle, majd reszketni kezdett, sőt el is fehéredett, de nem félelemtől, hanem a fölháborodástól. Úgy mondta dadogva:

— Hogy eláruljam a Companyt, ahol húsz éve dolgozom? Ilyet mer nekem ajánlani? ...

— Igen öregem — szívtá a fogát Jake — nos, mit válaszol?

— Ezt! — hörögte Gusztáv elfelejtkezve minden józanságról és söröspoharának tartalmát Jake arcába löccsentette ...

Dermedt csend támadt a teremben. A bár előtti magas székeken villámgyorsan megfordult a négy testőr. A zsebükhöz kaptak. És négy revolvercső villant meg egyszerre ...

De Jake nyugodtan hátraszólt hozzájuk.

— Csendesen csak ...

Aztán parfümös zsebkendőjével letörölte arcáról a sört és mosoly jelent meg az ábrázatán.

— Maga becsületes ember — mondta derülten Gusztávnak — csak ki akartam próbálni ...

Gusztávban már nem lángolt semmi az előbbi hősiességből. A felháborodás bátorsága ellobbant, kialudt s az erkölcsi fölény összeomlott a lelkében.

— Én becsületes ember vagyok — motyogta most már sokkal csendesebben, szinte szánalmasan. Most már kissé meg is volt ijedve, bár nem volt semmi oka rá. A négy testőr már rég eltette

a revolvert, a poharaik fölé hajolva szürcsölték az italt és Jake mosolygott.

— Rendben van öregem, nem történt semmi. Vegyük úgy, mintha nem is szóltam volna. Mintha nem is tettem volna meg az üzleti ajánlatot. De ha mégis meggondolná a dolgot... pár nap múlva... még visszatérhetünk rá...

Gusztáv nem felelt erre semmit, csak görcsösen megrázta a fejét. Feltette a kalapját és szé-
dülten támolygott kifelé, mintha berugott volna a második pohár sörből. Úgy motyogta magában, kifelémenet:

— Egész életemben az voltam... becsületes ember... »

VII.

Gusztáv mély gondolatokba merülve ült az asztalnál. Csak arra rezzent fel, hogy Lipschitzné megállt előtte.

— Hát maga miért szomorkodik, Mr. Ernst?

Gusztávnak nem volt kedve rögtön válaszolni. Előbb mélyet sóhajtott, csak aztán nyögött fel búsan.

— Tom megkérte Évi kezét.

— És maga mit felelt?

— Természetesen beleegyezésemet adtam. A gyerekek nagyon szeretik egymást. Azt hiszem, Évi meghalna, ha a fiú nem vehetné el.

— Hát akkor minden rendben van — mondta vidáman Lipschitzné.

— Igen, de honnan vegyem most elő a kétezert dollárt? — merült el újra töprengésbe Gusztáv.

— Már megint ez a gondolat kínozza, Mr. Ernst — csóválta a fejét Lipschitzné szemrehányóan — hát ha nincs, akkor nincs...

Gusztávot azonban nem volt könnyű meggyőzni.

— Éveken keresztül nem hallott mást ez a lány, minthogy az a pénz megvan. Ez úgyszólván az anyai öröksége. Most álljak oda elé és valljam be neki, hogy nincs meg?

— Pedig nem lehet. mást tenni — mondta Lipschitzné.

— Hiszen gondoltam már rá magam is — té-

pelődött Gusztáv — hogy megteszem. Tudom, hogy ez az egyetlen kivezető út. De nem könnyű feladat! Nem könnyű... Tudja Lipschitzné, hány éjszakán keresztül határoztam el magam, hogy megmondom Évinek az igazságot? Bele is kezdtem, de valahogy sose sikerült...

— Pedig ezen túl kell esni Mr. Ernst — bátorította a jó asszony — szedje össze magát és mondja meg neki.

— Nem olyan könnyű jóvátenni egy húszéves hazugságot.

— Mindegy, menjen neki a dolognak és végezen vele. Hiszen halálra emészti magát. Meglássa, hogy nem is lesz olyan nehéz a dolog. Évi jó lány is meg fogja érteni az apját.

— Igaza van, Lipschitzné — határozta el magát Gusztáv — be fogok mindent vallani neki...

Eltökélten húzta ki magát. Amíg Évit várta, nem is tudott másra gondolni. Amikor pedig Évi hazaérkezett, nem kerülgette a dolgot, nem adott időt magának azzal, hogy másról kezdett volna diskurálni, hanem odavonta magához a lányát és rögtön rátért a dologra.

— Évikém a házasságodról akarok veled beszélni.

— Én is, apus. Tudod, Tommal már mindent kiterveztünk. Astoriába megyünk lakni, egy olyan modern kis kétszobás apartementet veszünk ki. Azok nem drágák és épp olyan elegánsak, mint a drága lakások a város közepén. Igaz, hogy subwayn kell átmenni, de a Times Square-

ről tizenöt perc alatt oda lehet érni. Modern, alacsony bútorokat fogunk venni.

— Nem lesz az drága? — kérdezte Gusztáv óvatosan.

— Ne féltsd a mi jövőnket, apus — mondta Évi vidáman — igaz, hogy Tomnak most nincsen állása és nincs is remény rá, hogy egyhamar fog kapni, mert ezekbe az építészeti irodákba mostanában már csak igen nagy protekcióval lehet bejutni...

— Nem jobb lenne talán elhalasztani?... — kezdte Gusztáv a mondkáját, de Évi viharosan közbe vágott.

— Nem, nem, hogy gondolsz olyat apus? Épp eleget vártunk Tommal, ő is türelmetlen, meg én is. Meghalnék, ha még tovább kellene várni és nem lehetnék az övé! De erre nincs semmi ok! Lesz, miből élünk! Megsugom neked apus, hogy Tom önálló irodát fog nyitni. Amilyen ügyes és szorgalmas, biztosan tudom, hogy menni fog! Persze, ehhez pénz kell, de nem olyan sok, mint gondolod. Tom önállósítása, a berendezkedésünk és az iroda megnyitása kifutja a 2000 dollárból a szerencsére ennyi van...

Ernst Gusztáv sápadtan hallgatta a lányát. egy pillanatra megingott, de nem adta fel a harcot. Érezte, hogy bármilyen fájdalmas is, de túl kell esnie a vallomáson és szembe kell állítani Évit az igazsággal.

— Nézd, kislányom — kezdte el komolyan — apus eddig mindig azt ígérte neked...

Évi ekkor egy váratlan dolgot csinált. Hirtelen az apja nyakára fonódott, megcsókolta az arcát és úgy rebegette meghatottan.

— Csitt apus. Tudom, mit akarsz mondani...

— Honnan tudod? — kérdezte Gusztáv elakadó szívveréssel.

— Oh, csacsi apám — mondta fölényesen és forró szeretettel Éva — hát elfelejtetted, hogy milyen nap van ma? A mama halálának az évfordulója. És ilyenkor mindig ugyanazt szoktad mondani...

Gusztáv kiszáradt torokkal nyelt egyet.

— Igen erről akartam veled beszélni, de...

— Olyan jó vagy apus — folytatta boldogan Évi és megsímogatta az apja arcát — hogy örülne anyus, ha most itt lehetne velünk...

Felnézett a falon levő nagyított fényképre, mely a szelíd tekintetű, fakóhajú asszonyt ábrázolta.

— Talán itt is van... — suttogta — biztosan lát minket az égből...

Gusztáv megrendülten hallgatott egy pillanatra. A szíve a torkában harangozott, a homlokára meleg nedvesség ült ki és a szívet mardosó szégyenérzet öntötte el, mint egy forró hullám.

Aztán megtörölte a homlokát, nagyot fújt és határozottan mondta:

— Miért nem hagyod kibeszélni az embert, Évi?... Azt akartam az előbb mondani, hogy... igen... a férjhezmenésed napján 2000 dollárt fogsz kapni...

VIII.

Gusztáv felvette a kalapját és elment hazulról. Könnyű kitalálni, hogy hová vitte útja? A sarki speakeasybe ment, ahol felhajtott egy pohár sört. Aztán rövid habozás után belépett a különterembe.

Most már ott ültek kettesben Jake-l és halkan beszélgettek.

— Megadhatom a kért információkat — mondta Gusztáv némi zavarral — de... de... biztos, hogy nem fogja megtudni soha senki?

— Egész nyugodt lehet efelől — mondta Jake főlényes mosollyal — a szervezetemhez tartozó „gentleman”-ek vigyáznak a szájukra. Mindnyájukban teljes tudatában vannak annak, hogy az egészségükre milyen káros hatással van a beszéd, árulkodás, vagy meggondolatlan kotyogás.

Most bejött a különterembe négy „gorilla”.

Gorilla alatt tudvalevőleg a newyorki nyelv olyan gentlemaneket ért, akiknek testi ereje az átlagnál nagyobb és nemcsak a vállaik szélesek, de jól bánnak a lőfegyverrel is. Többnyire nem önállóan, hanem csoportban működnek egy parancsnok fenhatósága alatt.

A négy gorilla az a négy fiatalember volt, akiket eddig is Jake körül láttunk.

Jake — bizalma jeléül — rögtön bemutatta őket Gusztávnak.

— Ez itt a Vörös Johnny! Ez itt Himiel! Ez Hosszúláb Jack és Little Oszkár.

Gusztáv félénken rázta meg a feléje nyújtott kezeket, amelyek kellemetlen, sőt határozottan riasztó szorítással tapadtak a kezéhez.

Aztán leültek valamennyien a hosszú asztal mellé, ünnepélyesen, mint egy nagyszabású vállalkozás igazgatósági ülésén. Jake mereven ült az asztalfőn, mint egy elnök. Mellette Vörös Johnny papírt és ceruzát vett elő, hogy jegyzőkönyvet vegyen fel. És mindnyájan az asztal végén ülő Gusztávra néztek, mint előadóra. Várták, hogy megszólaljon és előadja a kívánt információkat.

Gusztáv kényelmetlenül feszengett, majd felkelt, habozva fordult Jakehez és suttogva kérdezte:

— Bocsánat... csak óvatosságból kérdezem... beszélhetek mindenről ezek előtt az urak előtt?...

— Hogyne — felelte Jake elegánsan — az urakban teljesen megbízhat...

Gusztáv erre gyorsan, idegesen kezdett beszélni, mint az olyan ember, aki ajánlatot tesz, de nem biztos magában, hogy az ötletét el tudja fogadtatni hallgatóival.

— Arról van szó, kérem — mondta Gusztáv ügyetlenül botorkálva a szavak között — hogy a szobán forgó összeg, izé, amire számítanak... 12.000 dollár, annak tíz százaléka... tehát a rám jutó rész... ezerkétszáz dollár... nem azért mondom, mintha ez nem lenne szép összeg, de

nekem több kell. Igazán, kérem, olyan helyzetben vagyok, hogy okvetlenül kétezer dollárra lenne szükségem... Ha legalább annyit kaphatnék...

— Hogyne, hogyne — vágott közbe Jake udvarias mosollyal és megint szívott egyet a fogán — örömömre szolgál, hogy segíthetek magán, öregem. Meg fogja kapni a kétezer dollárt. Anynyi, mintha máris a zsebében lenne. Nyugodt, biztos és könnyű kereset. De most már halljuk azokat az információkat...

Gusztáv lehajtotta a fejét.

— Tessék kérdezni — mondta elfojtott hangon, mint aki megadja magát sorsának.

— Hány órákor hozzák a bankból a pénzt?

— Tíz órákor.

— Hol tartják?

— A safeban helyezik el és csak tizenegy óra felé veszik elő újra, amikor előkészítik és borítékokba szortírozzák a fizetéseket.

— Mi a safe kombinációja?

— Azt nem tudom. A safe kulcsra és kombinációra jár. Úgy a kulcsot, mint a kombinációt a cégvezető kezeli. Legjobb tizenegy óra után jönni, amikor a safe már nyitva van...

Ernst Gusztáv halkán és legjobb tudása szerint felelt a feladott kérdésekre, őszintén és megtörten, mint egy vádlott. Jake, az elnök, mellette pedig ott ült a Vörös Johnny és vezette a jegyzőkönyvet. Pontosan feljegyzett mindent, sőt vázlatot is készített Gusztáv előadása nyomán az

iroda berendezéséről. A tervrajzban bennefoglaltatott, hogy hol áll a safe, hol van az ajtó, merre és hova szólnak a kijáratok és kik tartózkodnak az irodában? Gusztáv még rövid jellemrajzot is adott a cégvezetőről, Bloom titkárról, Smith irnokról és Miss Adélról, a cégnél megöregedett gépirókisasszonyról...

Majdnem egy óra hosszat tartott a fárasztó kihallgatás és Gusztáv már kimerülten, az izzadtságot törölte a homlokáról. Meggyötörtén és lélekben elcsigázva rebegte, mikor a kérdező elnök végre elhallgatott:

— Óhajtának az urak még valamit tudni tőlem?

— Köszönöm — mondta Jake kegyesen és fölényesen a kezét nyujtotta búcsúzásra.

Gusztáv úgy érezte, hogy nem kellene elfogadni a feléje nyujtott kezet s ezzel talán megmentené — ha nem is a becsületét, de legalább az önérzetét. Ám újból a kétezer dollár jutott az eszébe, a józanság kerekedett benne felül és kézszerítással nyugtázta a megkötött üzletet.

Aztán sietve ment ki az ajtón, szapora léptekkel, mint aki a gőzfürdő kamráját hagyja el pontosan egy pillanattal az ájulás előtt.

Vörös Johny utána nézett, aztán bosszús morgással fordult a vezérhez.

— Tíz százalék nem elég a vén bitangnak! Igazán nem értem, miért kell kétezer dollárt adni neki?...₃

← Nem is dolgozik érte semmit — toldotta meg Little Oszkár egy hördüléssel a felháborodás hangját.

Himie azonban közbeszólt, mielőtt Jake felelhetett volna.

— Ne ostobáskodjatok. Ha nem elégítjük ki a vén kecskét, mekegni fog. Muszáj kifizetni...

Csend támadt. A csendben csak egy szisszenés hallatszott. Ugyanis Jake szívott egyet a fogán. Aztán csendesen megszólalt. Lassan és mosolyogva mondta:

— A „muszáj“ szó nem szerepel a szótárunkban... Van egy ügyes tervem...

Mindnyájan figyelve néztek Jake arcába és feszülten várták, hogy vázolja a tervét. De Jake mindössze annyit mondott még közönyös és únottra vált arccal:

← Bízzátok csak rám a dolgot...

IX.

A Red Seal Linoleum Társaság irodájában szerették ugratni Ernst Gusztávot. Egyébként megbecsülték az öreget, de ez nem jelentette azt, hogy ne igyekezzenek tréfákat csinálni a rovására.

Különösen Bloom titkár volt nagy abban, hogy jó vicceket találjon ki. Így például megcsinálták azt, hogy mikor Uncle Gusztáv nem volt a szobában, gyertyával forróvá melegítették a falban levő szöveget s amikor Gusztáv bejött, Bloom titkár így szólt hozzá:

— Nézze Gusztáv bácsi, egyikünk se tudja ezt a szöveget kihúzni. Próbálja csak meg maga.

Gusztáv pusztá kézzel nekiment, jól megmarkolta a szöveget, de rögtön el is engedte, mert megégette az ujját, ami hangos vidámságot keltett a szobában.

Gusztáv nem mondta, hogy gyalázat egy öreg embert ilyen ostoba tréfákba ugratni, hanem nyugodtan odaállt a magas asztal mellé, amelyen a főkönyv feküdt és folytatta a munkáját. Nem kellett volna állnia, le is ülhetett volna, de egyszer, mikor engedett az ajánlatnak, kiderült, hogy olyan széket adtak neki, mely összeesett a lott az első ráülő ember alatt. Ernst Gusztáv, tehát megmaradt a maga régi módja mellett s úgy könyvelt továbbra is állva, ahogy húsz évvel ezelőtt elkezdte.

Most is ott állt a főkönyv mellett és szorgalmasan rajzolta apró betűit a rubrikákba, de belül a lelkében remegő nyugtalanság vibrált. Fizetési nap volt és a küldönc már elment a bankba a pénzért...

Bloom titkár most odafordult az öreghez.

— Na, mikor megy férjhez a lánya, Uncle Gusztáv?

— Ernst Gusztáv habozott egy pillanatig, hogy feleljen-e az enyelgő kérdésre? Nem akarnak-e ezek viccet csinálni ebből is, a legszentebb dologból, ami az életét betölti?

— De úgy látszott, hogy Bloom titkár hangjában nemcsak tréfálkozás van, hanem valami szerezet is, mintha valamennyien éreznék, hogy ez a téma az, ami fölött nem lehet viccelni, mert az öreg szívét érinti.

— Nemsokára — felelte aztán Gusztáv holmi büszkeséggel a hangjában — a jövő héten meglesz az esküvő.

— Gratulálok — visszhangozta felé minden torok a szobában. Csak a vénkisasszony Adél torkából nem jött ki ez a szó, ehelyett egy önkéntelen sóhaj fakadt ki belőle. Olyan hangos volt ez a sóhaj, hogy mindenki elnevette magát a szobában.

Bloom titkár most viccelő kedvét Adél kisasszonyra fordította.

— Mondja Miss Adél — kezdte szellemeskedését — maga lefekvés előtt megnézi az ágy alatt, hogy nincs-e ott betörő?

— Nem nézem meg, — felelte Miss Adél mérgeskedve — mert ha egy betörőt látnék, ugysis elájulnék!

— Igazán? — álmélkodott Bloom titkár — kíváncsi vagyok, hogy csakugyan elájulna-e?

Úgy mondta ezt, hamis kételkedéssel a hangjában, hogy látnivaló volt: máris egy jövődő, kitünő tréfa ötlete fogamzott meg az agyában.

— Ne beszéljenek ilyen marhaságokról — mordult fel Gusztáv a főkönyv mellett.

Elhallgattak, mert a cégvezető jött be a másik szobából.

— Nem jött még meg a pénz a bankból? — kérdezte türelmetlenül.

— Már itt kellene lenni — szólalt meg alázatosan Smith, aki a sarokban dolgozott.

— Én rendes időben küldtem el a küldöncöt — szólt bele Bloom titkár — csak pár percet késhelek.

— Ördög vigye el, — mérgelődött a cégvezető — éppen most késik, amikor soron kívül korábban akartam elintézni a dolgot, mert el kell mennem...

Gusztáv nem szólt semmit bele, csak reszketve Jake-re gondolt és drukkolva villant át rajta valami balsejtelem.

— Nem lesznek itt a kellő időben és rajta-vesztenek. Nem fog sikerülni...

— Na itt van már a küldönc — kiáltott Bloom titkár.

A cégvezető a küldönchez lépett, aki egy nagy

Bőrtáskában hozta a tízenkétezer dollárt. A bőrtáska a küldönc csuklójához volt bilincselve, hogy az uccán ne rabolhassák el tőle. A cégvezető kulccsal levette a küldönc kezéről az oda bilincselte táskát, aztán betette a safebe. Mialatt a safe kombinációja fölé hajolva csavargatta a zárt, odaszólt Bloomhoz:

— El kell mennem, de tízenkettőre visszajövök...

— Addig nem lehet kinyitni a safet — gondolta magában Gusztáv szorongó csalódással — hiába jönnek... Vége...

Az ajtó felé nézett és jeges izgalom futott a hátán keresztül. Az ajtóban látta Jaket. Úgy látszik, követték a küldöncöt.

Gusztáv még azt is látta, hogy Jake az ajtóban egy kis álarcot vont le a kalapja alól a szemére. A többi úgy folyt le előtte is, mint egy álom.

Jake revolverrel a kezében belépett a szobába. Mögötte két másik alak állt szintén revolverrel a kezükben.

— Maradjanak csendben — vezényelte Jake nyugodt, de olyan fenyegető hangon, hogy Gusztávban megdermedt a vér — a kezeket kérem feltartani és nem lesz semmi baj...

Most csodálatos dolog történt, ami valamenynyükre nézve olyan váratlanul hatott, hogy majdnem Jaket is megzavarta. Az irodában levők ugyanis mind szóttanul, sápadtan és remegve feltartották a kezüket, kivéve Adél kis-

asszonyt, aki éppen ki akart menni a szobából és elől állt, szentől-szembe a rablóval.

Miss Adél bosszúsan nevetett.

— Ugyan Bloom, ne vicceljen — szólt rá a rablóra — engem akar megijeszteni?

— Hands up! — mondta még egyszer Jake komolyan és az álarc mögötti szemekben zöldes, gyilkos fény villant meg.

Miss Adél összeborzongott erre a pillantásra és ijedten maga mögé nézett, ahol ott látta állni feltartott kezekkel Bloom titkárt, a cégvezetőt, Smithet és a reszkető Gusztávot.

— Jaj, hát ez igaz!? — sikoltott ijedten Miss Adél és a következő pillanatban összeomlott, ájultan esett bele egy székbe.

Jake a cégvezetőhöz lépett.

— Nyissa ki a safe-t!

— Nem tudom — mondta a cégvezető komolyan.

— Maga zárta be, tehát ki is tudja nyitni, — pattogott Jake hangja gyorsan, parancsolóan — nyissa ki hamar, mielőtt egy pár golyót pumpálok a gyomrába...

— A kombinációt tudom — hazudta vacogó fogakkal a cégvezető —, de nincs nálam a kulcs...

A másik két bandita ezalatt a többiekhez lépett.

— Álljanak sorba... arccal a fal felé...

Mindnyájan engedelmeskedtek, ott álltak a falnak fordulva, feltartott kezekkel, kivéve Miss

Adélt, aki mozdulatlan ájultsággal feküdt a széken. Az egyik revolveres meglökte, hogy lássa, csakugyan elájult-e, aztán nem törődött vele többet. Gusztáv a sor legszélén állt, szintén feltartott kezekkel, amelyek idegesen vibráltak a magasban...

A cégvezető lassan babrált a safe záráival. A kombinációt már kinyitotta, de a kulcsot nem akarta előadni.

— Nincs nálam a kulcs — nyögte konokul.

Gusztáv hátrapillantott a fal mellől. A szeme a cégvezető jobboldali kabátzsebe felé irányult.

Jake egy szemvillanás alatt megértette Gusztáv lopott pillantását, amit senki nem vett észre.

Belenyúlt a cégvezető zsebébe, kivette belőle a kulcsot és most már maga nyitotta fel a safe-t.

Kirántotta a vasszekrényből a fekete bőrtáskát s átadta a másik két revolveresnek, akik kihátráltak vele a szobából.

— Most pedig maradjanak itt csendesen öt percig — vezényelte Jake —, mert itt fogok állni a folyosón s aki megnyikkan, kap néhány golyót...

A bandita lassan hátrált az ajtóig. Ott megállt, mintha még valami mondanivalója lenne.

— Hé öreg... maga ott a szélén...

Gusztáv megremegett. Izgatott, kiszáradt torakából rekedten jött a szó:

— Én?

— Maga... ne mozogjon...

Gusztáv ösztönös ijedtséggel megfordult.

— Ne forduljon hátra — hallatszott Jake hangja s utána egy dörrenés.

Gusztáv a szívéhez kapott. Vér buggyant ki a száján. És egy sóhaj.

— Évikém...

Azzal összeesuklottak a térdei és lerogyott a földre.

Jake most lefelé célzott a revolverével. A földön elnyúlt emberre. Még egy dörrenés csattant el...

Jake kiugrott az ajtón. A szobában egy pillanatraig dermedt csend uralkodott. Aztán az ablakon keresztül az uccáról egy elzúgó autó hangja hallatszott be.

A cégvezető az ablakhoz rohant.

— Elmenekültek...

Egyszerre zivaj, kapkodás, kiabálás töltötte be az egész házat. Ajtókat rántottak fel, csapkodtak, vészcsengő süvített. Bloom titkár a telefonba ordított:

— Rendőrség... rablás...

A cégvezető az ajtóban kiabált:

— Orvost... gyorsan orvost...

Egy fehérkötényes doktor került elő hajdonfővel valahonnan. Lehajolt Gusztávhoz, a sebet nézte, a szívverését hallgatta.

Egyszerre csend lett megint.

Körülállták az orvost, összedugott fejjelel, előrenyújtott nyakkal lesték, hogy mi lesz. A doktor végre lassan megszólalt a csendben:

— Meghalt... Mindkét lövés halálos volt...

X.

Warren szerkesztő benyitott Donovan szobájába.

— Mi van azzal a bronxi rablással?

Meglátta az írógép mellett sűrűn telegévelt papírlapokat.

— Donovan, megőrült?! Azt mondtam, hogy tizenöt sort írjon és itt már tizenöt oldal van. Az Isten szerelmére, mondtam, hogy ne regényt írjon, hanem riportot.

— Szerkesztő úr, ha elolvasná...

— Nem olvasom el — harsogta Warren — tíz perc múlva kezdik nyomni a háromcsillagos kiadást. Ha tízpercen belül nem kapom meg a tizenötsoros riportot, maga veheti a kalapját fiatalember és mehet vissza Pottsvillebe...

Warren kisietett a szobából és úgy becsapta maga mögött az ajtót, hogy csak úgy döngött. Jack Donovan pedig szó nélkül a fogashoz lépett és leemelte a kalapját.

De Betty felugrott és minden formalitás nélkül a nyaka köré fonta a karjait.

— Jack... nem akarom, hogy elmenjen innen.

Danovan hosszú csókkal fullasztotta a szót Betty ajkára. A csók után azonban újra megszólalt a lány.

— Hová akar menni?

— A City Hallra — mondta Jack egyszerűen — kiveszem a házassági engedélyt!

— Nem bánom, — mondta Betty — de csak ha előbb megírja a riportot. És minthogy most már nemsokára nő ember lesz és gondolni kell a feleségére is — csak tizenöt sorban. Nem pakázhat az állásával...

— Jó — mondta Jack — hát megírom tizenöt sorban. Szárazon, hidegen és nem lesz benne semmivel sem több, mint a rendőri jelentésben. Irjad szívem:

— Elraboltak 12.000 dollárt a Red Seal Lino-leum Társaságtól. A rablást öt bandita hajtotta végre rendkívüli ügyességgel és gyakorlattal. Autón érkeztek, kettő közülük lent maradt a működő motorral várakozó autó kormánykerékénél, hogy fedezze a menekülést. A másik három ezalatt felment az irodába, mintha hivatalos ügyben járnának. Az irodában levőket revolverrel kényszerítették, hogy a fal felé fordulva sorakozzanak, míg egyikük magához ragadta a safe-ben levő tizenkétezer dollárt. A rendőrség mindazonáltal azon a véleményen van, hogy a rablást nem hivatásos gonosztevők, hanem amatőrök hajtották végre, mert vezérük a szoktnál idegesebben viselkedett. Mikor ugyanis a falhoz sorakoztatott hivatalnokok közül az egyik — Gustav Ernst főkönyvelő — idegesen hátrafordult, a bandita rásütötte a revolverét. A szerencsétlen ember, akinek a golyó a mellébe fúródott, azonnal meghalt. A banditák ezután a rájuk várakozó autón elmenekültek.

XI.

Warren szerkesztő dühösen hadonászott.

— Az a baj magával Donovan, hogy pont akkor nem ír színesen, amikor kellene. Miért nem írt semmit annak a lelőtt könyvelőnek a temetéséről? Nem érzi, mikor kell jelzőket használni? Nincs magában szív? Egy ember húsz évig van egy cég szolgálatában és a cég védelmében esik el! A cég a saját halottjának tekintti, maga rendezi a temetést s az igazgatóságtól kezdve az utolsó munkásig mindenki kivonul. És ezt nekem a Heraldból kell megtudni! Itt van, olvassa el! Vagy ha akarja felolvasom magának: «Az egész környék részvétele kísérte utolsó útjára a becsület mezején elesett hőst!» A Daily Post vezércikkét is csinált belőle...

— Kérem, én már az elején akartam egy színes riportot írni róla!

— Akkor még nem volt érdekes, csak egy szürke hír volt. Most felkapták, most érdekes. Azt is a Heraldból kell megtudnom, hogy a szerencsétlenül járt embernek van egy férjhezmenendő lánya, akinek éppen mostanában lett volna az esküvője. Rohanjon el azonnal az áldozat lányához, vigye magával a fényképészt is és vétesse le. Úgy fotografálják le, amint éppen sír. Az ilyesmit szívesen nézik az emberek. Szeretik látni, hogy másnak is rosszul megy. Vigye magával Miss B.-t is.

— Minek?

— Hogy biztosítsa vele a síró képet! Ha véletlenül nem sírna a fotografus előtt az áldozat lánya, akkor Miss B. elkezd a sírást s ha egyik nő elkezd, a másik biztosan folytatja. Vagy csinálhatja másképpen is, de nekem síró kép kell! Megértette? ...

*

A gyászbaborult lakásban nem volt otthon sem Evi, sem Tom, csak Lipschitzné ült a díványon. Előtte az üres karosszék, amelyben Gusztáv szokott ülni; mintha most is beszélgetnének. Csakhogy most nem Gusztáv sóhajtozott, hanem Lipschitzné, sőt a szemét is törölgette ...

Most egy fiatalember lépett a szobába, a kezébe egy fényképezőgéppel és szó nélkül célba vette Lipschitznét.

— Mit akar? — kérdezte a jó asszony megörökönyödve.

— Csak tessék tovább sírni — mondta a vöröshajú fotóriporter — ugyebár az áldozat lányához van szerencsém? Az Evening News számára készítek egy képet ...

Lipschitznének nem volt ideje tiltakozni. De talán ha lett volna ideje, sem tiltakozott volna, mert a hiúság úrrá lett fölötte. Résztint az kábította el, hogy lánynak nevezték, résztint az töltötte el büszkeséggel, hogy a fényképe bele fog kerülni az ujságba.

Mire mégis eszébe jutott, hogy fel kellene vi-

lágosítani a fényképészt, az már elcsattintotta a gépet, bólintott és köszönés nélkül kiszárgult a szobából.

— Megvan — kiáltotta oda a ház előtt Jacknek és Bettynek, akik az uccán várakoztak — éppen sírás közben találtam...

— Hát csak rohanjon egy taxin a szerkesztőségbe — mondta neki Jack — az öreg nagyon fog örülni a képnek...

A fényképész felugrott egy taxira, Betty pedig odafordult Jackhez.

— Miért nem mentünk mi is be? — kérdezte — miért küldte előre a fényképészt?

— Tudja az ördög — felelte Jack. — Jó riporternek tartom magam, de nincs kedvem a hóhér munkához... Az a szerencsétlen lány az apját gyászolja s valahogy úgy érzem, hogy ilyenkor embertelenség odaférközni a fájdalomhoz, hogy megraboljuk a nyilvánosság kedvéért...

Betty gyöngéden megszorította Donovan kezét.

— Igaza van Jack! Járjuk körül a házat még egyszer, amíg az a szerencsétlen lány kisértja magát...

Lipschitzné ezalatt csendesen tovább pityeregett a díványon.

— Szegény Gusztáv — sóhajtott — nagyon rendes ember volt... Sose ivott egy pohár sörnél többet...

— Honnan tudja? — szólt rá egy szigorú hang. — Maga jól ismerte?

Lipschitzné ijedten nézett fel.

Egy nagy darab borotváltarcú ember állt előtte és átható pillantással nézett rá.

— Rokona volt önnek az elhunyt? — kérdezte Lipschitznéől.

— Nem, csak jó ismerősöm. Szomszédok voltunk húsz évig.

— Akkor biztos, jól ismerte a körülményeit — mondta meggondolt, mély hangon az idegen.
— Mit tud róla, hogy állt anyagilag?

— Rendesen élt a fizetéséből, de szegény ember volt. Különösen azt fájlalta, hogy nem tud a lányával semmit se adni. Kétezer dollárt szeretett volna...

Lipschitzné hirtelen elhallgatott, mintha valami megbénította volna a nyelvét. Az idegen olyan különösen nézett rá, hogy önkéntelenül is valami szörnyű gyanú villant át rajta és riadtan kérdezte:

— Dehát miért kérdezi? Ki maga?

Az idegen félrehajtotta a kabátját és egy jelvényt mutatott. Lipschitzné majdnem felsikoltott.

— Jaj, Istenem, egy detektív... Mit akar tőlem? Én igazán nem tudok semmit... Jaj, mindjárt odaég a rántásom...

És már szaladt is kifelé, mint a szélvész, úgy, hogy majdnem feldöntötte az ajtóban Jacket és Bettyt, akik viszont befelé igyekeztek.

Jack arcára kelletlen vonás rajzolódott, mi-

Kor észrevette a lakásban a detektíveit. De aztán mégis barátságosan szólt:

— Halló Conelly! Mit keres itt?

— Semmit — mondta a detektív lassú, közönyös hangon — csak privát érdeklődés.

Elhallgattak. Betty érdeklődve nézett körül a szobában, Jacken azonban látszott, hogy nem nyugtatta meg a detektív válasza. Néhány másodpercnyi hallgatás után valóban odalépett hozzá és halkán szólt:

— Nézze Conelly, mondok magának valamit! Hagyja békében ezt a házat! A lánynak most lett volna az esküvője, az apja meghalt, mit akar tőle?

Conelly felhúzta a szemöldökét és csodálkozó arcot vágott.

— Nem értem, mire céloz?

— Dehogyan is nem érti, — mondta Jack keményen — tudom, hogy járt Joe speakeasy-jében... én is voltam ott... talán előbb, mint maga... nekem is elmondták, hogy látták a szerencsétlen Erntet Jake társaságában...

Conelly felvonta a vállát.

— Hát ha ennyit tud, akkor megértheti, hogy miért vagyok itten. Jaket eddig azért nem sikerült sose elítéltetni, mert nem volt ellene bizonyíték. A tanúk visszavonták a vallomást, vagy eltűntek. De most nyakára teszem a hurkot... most elintézem...

Donovan felelni akart valamit, de elharapta a

szót, mert zaj hallatszott az ajtó felől. Valaki bejött.

Éva érkezett haza Tom kíséretében. Éva gyászruhában volt, a szeme körül vörös karika mutatta a sírást és mintha kissé meg is soványodott volna. Vagy csak a gyászruha feketesége mutatta halványabbnak az arcát? Bágyadtan támaszkodott Tom karjára és csodálkozva nézett a szobában levőkre.

Donovan odalépett rögtön hozzá és bemutatkozott.

— Jack Donovan vagyok, az Evening News-től. Ez itt Miss Betty, szintén a Newstől... Fogadja részvétünket.

Jack úgy állt, hogy lehetőleg háttérbe szorítsa Conellyt. Igyekezett a detektívet úgy eltakarni, hogy Éva észre se vegye.

De Conelly keresztül látott a riporter szándékán. Nem várt arra, hogy bemutassák, hanem előrejött és odalépett a lányhoz.

— Conelly vagyok — mondta röviden — rendőrségi nyomozó...

Éva kérdőleg függesztette a pillantását a detektívre, aki barátságos hangon folytatta:

— Azért jöttem, hogy szolgálatára álljak, ha valamiben segíthetnék...

— Nem tudnám, miben? — felelte szomorúan Éva — hacsak szegény apus kétezer dollárját nem tudná megtalálni...

— A papa kétezer dollárját? Hogy értsem ezt?
• — A papának volt megtakarított pénze —

adta meg a felvilágosítást naívan Éva — az én részemre gyűjtött kétezer dollárt, de ezt most nem találjuk sehol.

— Úgy? — mondta a detektív lassan, kétkedő hangon — a kedves papa meg is mutatta magának azt a pénzt?

— Miért mutatta volna? Csak mondta, hogy fog adni.

— És az a pénz most nincs sehol, úgy-e? — bólogatott Conelly — jó, majd világosságot derítünk az ügyre...

— Előre is köszönöm, — mondta Éva — mert most nagy szükség lenne arra a pénzre...

Aztán a mellette álló fiatalemberhez fordult, aki egy papírba burkolt képet tartott a hóna alatt.

— Tom, drágám, vigyázzon, ne szorítsa úgy azt a képet... Nem törte még össze az üveget rajta?

Tom gyorsan lefejtette a barna csomagolópapírost a rájáról. Nem volt semmi baja a képnek. Az aranyozott rájáiban frissen csillogott a fényképnagyítás, ami Ernst Gusztávot ábrázolta. Látszott rajta, hogy most készült el a fotográfus műtermében. Éva az utolsó dollárjait adta érte, hogy odaakaszthassa a mama arcképe mellé.

— Menjen a konyhába, Tom, ott talál szöveget és feltesszük a képet...

Most váratlanul újabb látogatók érkeztek a kis lakásba. Egyszerre egész sereg ember tódult

be az ajtón, a Red Seal Linoleum Társaság hivatalnoki személyzete, élén a cégvezetővel.

A cégvezető sötét ruhában volt, az arca komolyan fénylett és hangja ünnepélyességet áruolt el.

— Azért jöttünk, hogy mélységes részvétünket fejezzük ki — mondta a cégvezető szónoki hangsúllyal — és hogy közöljük a Red Seal Linoleum Társaság igazgatósági határozatát. A társaság igazgatósága ugyanis elhatározta, hogy az elhunyt húsz éves szolgálata fejében és a becsület mezején való hősiecs halálának hatása alatt, kétezer dollár kárpótlást szavaz meg az elhunyt családjának, amit ezennel — részvétem újból való kifejezése mellett — van szerencsém átnyújtani...

A cégvezető keztyűs kezével csekket adott át. Éva letette a csekket az asztalra, válaszolni próbált a beszédre, de csak néhány elfulladt szó jött ki a torkán:

— Köszönöm... mindnyájuknak... igazán...

A többi nem lehetett érteni, mert szemét elborították a könnyek és mintha ezek a könnyek elöntötték volna a torkát is, a szavakból szenvedő, fájdalomcsillapító sírás lett.

A cégvezető és háta mögött a Red Seal Társaság küldöttsége megzavarodva állt ott egy percig, aztán lassan megfordultak és kisompolyogtak a lakásból.

A detektív most az asztalhoz lépett és rátette

a kezét a csekkre, egy olyan mozdulattal, ami világosan jelentette:

— Ezt a pénzt pedig lefoglalom...

Éva nem látta a mozdulatot, mert az arca még mindig a két kezébe volt temetve és az ázott zsebkendőn vonaglott.

Donovan megfogta a detektív kezét és elhúzta.

— Várjon Conelly... Csak egy percet várjon...

A konyhából Tom hangja hallatszott:

— Nem találom a szögeket...

— Ott vannak a fiókban — szárította fel Éva a könnyeit — várjon, mindjárt megmutatom...

Kiment a konyhába a fiú után.

Donovan és Betty most egyszerre lépett oda a detektívhez.

— Nézze Conelly — kezdte Jack — mirevaló ez? Ennek a lánynak nincs anyja, az apja meghalt és most maga még egyszer meg akarja ölni az apját. Igen, megöli az apja emlékét, széttép egy legendát...

Conelly mereven állt és lefelé nézett.

— Csak a bűnt üldözöm. Jaket akarom elfogni.

— Majd elfogja más ügyből kifolyólag. Hiszen van elég Jake rovasán. Ebben az ügyben maga nem tud semmiről semmit Conelly! Érti?

A detektív mozdulatlanul, megingathatatlanul állt.

— Én az igazságot szolgálom — mondta kőnokonokul.

Most Betty lépett oda szelíden hozzá. A kezét gyöngéden rátette Conelly karjára és a hangja olyan lágyan hangzott, mint egy emberi szív dobogása.

— Mi az igazság?

A detektív nem felelt.

— Olvasta maga a bibliát, Mr. Conelly?

— Igen.

— Akkor biztosan emlékszik rá, hogy Pilátus is azt kérdezte Jézustól filozofáló hangon: mi az igazság? Jézus nem felelt rá semmit, hallgatott, de én megmondom magának úgy, ahogy a szívemben érzem. A legnagyobb és legtisztább igazság a földön: az emberi jóság...

A detektív felelni akart, de elharapta a szót, mert Éva jött vissza a konyhából. Mögötte jött Tom a fényképnagyítással és a szögekkel. Egy széket húzott a falhoz és Éva segítségével felakasztotta Ernst Gusztáv képét a fakóhajú aszszony arcképe mellé.

Conelli újra rátette a kezét az asztalon levő csekkre.

— Ezt a pénzt pedig... már az előbb akartam mondani Miss Ernst... ezt a pénzt tegye jól ell. Nehogy elveszen, mint az a másik...

— Köszönöm — felelte Éva és leszállt a székről, hogy jobban láthassa az apja arcképét.

— Milyen jól néz ki rajta apus. — sóhajtott

— milyen édesen mosolyog... Vajjon boldog-e ott, ahol most van? ...

— Azt hiszem, igen, — felelte elgondolkozva a detektív — azóta biztos tudja már a másvilágon, hogy mégis megtartotta az ígérését...

VÉGE.

A VILÁGVÁROSI REGÉNYEK

szórakoztatóan változatos sorozatának jövő heti száma a háborús világba, az orosz harctérre viszi az olvasót.

KALAND A HARCMEZŐN

a címe, s mint már ez is mutatja, a háborúnak egy, a front mögött megtörtént izgalmas epizódját tárgyalja.

VADADI ALBERT

az átélés elevenességével és színeivel írta meg ezt a mind végig lebilincselő és megindítóan szép regényt, amely az emberi lélek legmélyebb rejtekeibe ad bepillantást.

95. számú keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11							12		
13						14			
15							16		
17						18			
19			20			21		22	
		23				24		25	
26	27		28				29		
30				31					
32			33				34		35
		36				37		38	
39	40		41			42			
43						44			
45						46			
47									

A 95. sz. keresztrejtvény.

VIZSZINTES:

1. Egy anekdotából ismert iparostanonc.
11. Csodálampájáról híres.
12. Férfinév.
13. Bűnhődik.
14. A sósav teszi.
15. Szépséges görög ifjú.
16. Veszélyben a királynő!
16. Jótettért jóval fizet.
19. Cipésszerszám.
20. Testrész.
22. Személyes névmás.
24. Tört.
26. Kilátásba helyez.
29. Finom ital.
30. Minden alkotó vágya.
32. Lekvár.
33. Fizettség.
35. A szél.
37. A napfény éri.
39. Sámuel. idegen nyelven, névelővel.
42. Ördöngös masina.
43. A Bajazzók egyik szereplője.
44. Megkarcolja magát.
45. Kötőszó.
46. Pártoló, gondjaiba vevő, fel...
47. Ünnepi ruha.

FÜGGŐLEGES:

1. A földgömb jelentős része.
2. Férfinév.
3. Azonos a 13. sorral.
4. A Jehova másik neve.
5. Pest megye teljes nevében is előfordul.
6. Forrasztó fém.
7. Szent madár Egyiptomban.
8. Nemzet.
9. Forma.
10. Amundsen, Nobile, stb.
18. Exotikus uralkodó.
21. Börtönben ül.
22. Odébb tesz.
23. Szín.
25. Tartó.
27. Gaz iker szava.
28. Rabbi.
31. Nem most, hanem ezelőtt sok idővel.
34. A témát érintő.
35. A hallószerv elé.
36. Evőeszköz.
37. Ujságrész.
38. Katonai bizottság végzi.
40. Hosszú ideig.
41. Keserűvíz.
46. Külö mássalhangzól.

A 94. sz. keresztrejtvény megjelítése:

Hátrafigyel. — Béke veletek. — Sóshabarcs. —
Összekötők. — Faragó József.

**A VILÁGVÁROSI REGÉNYEK-ben megjelent
a 25-ös számtól.**

25. Kellér Andor: A 10.000 dolláros csekk. — 26. Ifj. Lovászy Márton: Hajnali látomás. — 27. Bibó Lajos: A nagy találkozás. — 28. Ternay István: A miniszter barátja. — 29. Leleszy Béla: A tűz éneke. — 30. Békefi József: Döntő bizonyíték. — 31. Tamás István: A moszkvai lány. — 32. Forró Pál: Silvia két táncosa. — 33. Ternay István: Halló, ki beszél? — 34. Görög László: Önagysága randevuja. — 35. Orbók Attila: Szív a szélben. — 36. Innocent Ernő: A pénz asszonya. — 37. Faragó Sándor: A kutyás ember. — 38. Leleszy Béla: A bűnök kertje. — 39. Baróti Zoltán: Pesti koncert. — 40. Forró Pál: Önagysága a betörő. — 41. Tamás István: Nyomtalanul. — 42. Ifj. Lovászy Márton: A szerencse éjszakája. — 43. Görög László: Az áruló csók. — 44. Baróti Zoltán: A nagy finálé. — 45. Leleszy Béla: A szöke áldozat. — 46. Forró Pál: Kivitte gygyunk. — 47. Komor István: A szürke tűz. — 48. Fekete Oszkár: Mindenki tett? — 49. Tamás István: 200 menyegző. — 50. Faragó Sándor: Wallenstein koponyája. — 51. Lestyan Sándor: Marusja. — 52. Békefi József: Kié a gyémánt? — 53. Diószeghy Miklós: Öfelsége udvar, merénylete. — 54. Egly Antal: A műtőasztalon. — 55. Leleszy Béla: A fekete szenyorita. — 56. Tamás István: Az aranydarázs. — 57. Aszlányi Károly: Aki a pénz elű menekül. — 58. Ifj. Lovászy Márton: A nagyhercegné. — 59. Németh Andor: Kérem a következő urat! — 60. Császár Géza: Yvonne bosszúja. — 61. Gál Imre: Trópusi láz. — 62. Bedő Géza: Rejtelmek a Montreux-Palace-ban. — 63. Aszlányi Károly: A két-fenekű dob. — 64. Urai Dezső: Hopkins órnagy különös halála. — 65. Kertész Mihály: Pletyka. — 66. Lestyan Sándor: A levegő királya. — 67. Leleszy Béla: Éjfél-i kopogtatás. — 68. Kelemen Kálmán: A szélhámos bankbetétje. — 69. Innocent Ernő: Bilincsek éneke. — 70. Szánthó Dénes: Kiáltás a mikrofonba. — 71. Németh Andor: A kék szappanhab. — 72. Faludi Kálmán: Egy éjszaka története. — 73. Tamás István: A válóok. — 74. Moly Tamás: A guzsbakötött hölgy. — 75. Leleszy Béla: Viharkisasszony. — 76. Tellér Andor: Ahol már egyszer meghaltam. — 77. Kolozsvári Andor: Címe nincs. — 78. Görög László: Halálos fogadás. — 79. Forró Pál: A mókusbunda. — 80. Tamás István: A párizsi rokon. — 81. Németh Andor: A sárga kimonó. — 82. Leleszy Béla: Azur-álom. — 83. Faludi Kálmán: A hasis. — 84. Aszlányi Károly: Utazás a villamosszék körül. — 85. Péczely József: A Vörös álarc. — 86. Urai Dezső: Asszonycsere. — 87. Kertész Mihály: Az utolsó jelenet. — 88. Lestyan Sándor: Botrány a múzeumban. — 89. Szeredi S. Gusztáv: Haisza a ködben. — 90. Gál Imre: Volt már büntetve? — 91. Forró Pál: Két nő egy férfi. — 92. Polgár Rezső: Dráma a kastélyban. — 93. Péczely József: A cirikus lovagja. — 94. Ternay István: Érdeklázasság. — 95. Gosztonyi Ádám: Kezeket fell

